

Comentariu Glossa

Glosa este o poezie cu forma fixa, alcatuita dintr-un numar de strofe egal cu numarul versurilor din prima strofa. incepand cu a doua strofa se comenteaza fiecare vers al strofei-tema, ultima reluand, ca o concluzie, pe prima in ordinea inversa a versurilor.

Poezia lui Eminescu reprezinta o culme a creatiei sale. Prin continut, poemul are valoare filozofica, gnomica, constituindu-se intr-un adevarat cod de cunoastere, de etica, cu valoare de generalizare maxima.

Motivul central este al lumii ca teatru asociat cu ideea dezolarii; iar detasare, izolarea, indiferenta sunt atitudini pe care poetul le asimileaza fiintei ce depaseste nivelul omului comun.

Desi Eminescu se autodefineste ca fiind poet romantic, maiestria artistica a acestei creatii consta tocmai in clasicitatea ei, ce reiese in primul rand din respectarea regulilor pe care le impune o poezie cu forma fixa.

Inca din prima strofa, considerata strofa-tema a poeziei, unde verbele sunt puse la "prezentul-etern", cititorul intra in contact cu adevaruri general-valabile, exprimate 2 cate 2.

Ca si in "Scrisoarea I", "Revedere", sau "Oda (in metru antic)" poetul mediteaza asupra perisabilitatii timpului:

"Vreme trece, vreme vine
Toate-s vechi si noua toate"

Cea de-a doua strofa contine codul de reguli si sfaturi conform carora cel mai important lucru este cunoasterea de sine si respingerea fericirii efemere. Pentru a atinge aceste idealuri, drumul vietii trebuie mereu luminat de ratiune.

Detasarea "rece" a celui care s-ar reintoarce in nepasarea lui inalta se sprijina pe atributul gandirii, a carei cumpana stabileste echilibrul intre rational si irational:

"Nici incline a ei limba
Recea cumpan-a gandirii
inspre clipa ce se schimba
Pentru masca fericirii..."

Fericirea este "masca" si e trecatoare precum "clipa ce se schimba" caci se naste din moartea gandirii.

Lumea ca teatru este o tema schopenhaueriana si conduce spre ideea izolarii ("Tu in colt petreci in tine") prelucrata in numeroase creatii eminesciene. Ca si in finalul "Luceafarului", lumea este vazuta ca o imensa scena de teatru spre care omul de exceptie priveste ca spectator.

revenind apoi in strofele 6 si 8, aceasta idee devine laitmotivul poeziei. Intr-un univers in care doar mastile se schimba: "Alte masti, aceeasi piesa / Alte guri, aceeasi gama". Poetul isi lanseaza indemnurile: "Amagit atat de des / Nu spera si nu ai teama".

O alta idee schopenhaueriana este aceea a prezentului etern: "Viitorul si trecutul / Sunt a filei doua fete". Singura clipa sigura a existentei este prezentul, fiindca trecutul nu poate fi reconstituit, iar viitorul este imprevizibil.

Critica societatii se face simtita cu precadere 7 si 9, unde satira este expresia indiferentei, a unui adanc dispret: "Nu spera cand vezi miseii / La izbanda facand punte / Te-or invinge nataraii / De ai fi cu stea in frunte". Simtind ca autocontemplatia este o modalitate certa de a ajunge la o liniste sufleteasca totala, poetul sugereaza pastrarea acestei atitudini indiferent de circumstante: "De te-ating, sa ferii in laturi / De hulesc, sa taci din gura".

Ultima strofa, care este o reluare a celei dintai, dar in care versurile sunt asezate in ordine inversa celei initiale, codul de reguli si sfaturi etice devine mai evident datorita faptului ca acum versul cu valoare emblematica: "Tu ramai la toate rece" se afla la inceput.

In ceea ce priveste stilul, acesta este caracterizat de limpezime si armonie. Claritatea reiese tocmai din simplitatea limbajului; poetul apeleaza la epitete, simboluri, metafore, numai cand intentioneaza sa releve in mod deosebit o idee.